

**КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ЗМІНИ РОЛІ ТА МІСЦЯ
ОРГАНІВ ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ В МЕХАНІЗМІ ЗАХИСТУ ПРАВ
І СВОБОД ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА**

Рзаєв Садіг,

студент 3 курсу, групи 19-1Д

Криворізького факультету НУ «ОЮА»

Науковий керівник :

Павліченко Є. В., к.ю.н., доцент

кафедри кримінально-правових дисциплін

Правоохоронні органи держави в сучасних умовах конституційно-правової реформи складається з двох підрозділів, в яких висвітлено конституційно-правові засади реформування правоохоронних органів на сучасному етапі розвитку України, виокремлено концептуальні засади зміни ролі та місця органів внутрішніх справ України в механізмі захисту прав і свобод людини і громадянина.

Нині існуюча в Україні модель правоохоронної системи за багатьма критеріями не відповідає зростаючим потребам суспільства та загальновищезначим міжнародним демократичним стандартам у цій галузі, при цьому, реалізація нових шляхів реформування правоохоронних органів, безпосередньо пов'язана із здійсненням конституційно-правової реформи в Україні. Разом з тим, на сьогоднішній день існують різні погляди на майбутнє системи цих органів проте, досі немає жодної реальної концепції чи стратегії комплексного реформування та розбудови правоохоронних органів.

Особливість конституційно-правового статусу правоохоронних органів держави впливає з наступних специфічних рис:

- ці органи створені на принципах соціальної та правової держави;
- відповідно до Конституції України, а також згідно прямої вказівки закону та специфічного положення в механізмі держави, ці органи призначені саме для забезпечення законності та правопорядку, захисту прав та інтересів громадян, юридичних осіб, суспільства і держави;
- ці органи наділені відповідними правами і володіють специфічною компетенцією щодо попередження, припинення правопорушень та розгляду правових питань і справ, пов'язаних з правопорушеннями і захистом прав і свобод людини і громадянина;
- з метою відновлення та зміцнення законності й правопорядку, залежно від характеру правових питань, ці органи мають право застосовувати спеціальні заходи державного впливу аж до кримінального покарання (що застосовується виключно судом).

Основними завданнями реформування системи правоохоронних органів України можуть бути наступні:

по-перше, забезпечення ефективного і соціально спрямованого переходу від виконання притаманних радянському періоду каральних функцій, з домінуванням інтересів держави, до т.зв. соціально-сервісних, таких, що відповідають європейським стандартам забезпечення прав і свобод людини і громадянина;

по-друге, реалізація принципу системності в практичній діяльності правоохоронних органів, перехід від громіздкості їх структури, недостатнього управління як в межах держави в цілому так і в межах окремих регіонів, позбавлення від дублюючих функцій, усунення колізій в нормативно-правовому масиві, що регулює діяльність цих органів;

по-третє, здійснення перетворень не лише за рахунок скорочення їх управлінського апарату, а й зміни в загальній структурі та чисельності, фінансового, матеріально-технічного, організаційно-правового та кадрового забезпечення, що, як наслідок, закладе підґрунтя для оптимізації завдань та функцій правоохоронних органів.

Реформа правоохоронної системи в Україні має бути науково обґрунтованою, гармонізованою з адміністративною, економічною та судовою реформами, ґрунтуватися на європейських стандартах, саме тому, важливим питанням є необхідність створення Комісії (Експертної групи), у формі постійно діючого органу, з найбільш кваліфікованих фахівців для ретельного аналізу та ревізії великої кількості створених у попередні роки концептуальних документів, проектів програм, концепцій тощо. У підрозділі

Об'єктом реформування органів внутрішніх справ є власне існуюча система органів внутрішніх справ України; предмет реформування становлять основні форми та методи організації та діяльності органів внутрішніх справ України; мету реформування становить необхідність удосконалення системи органів внутрішніх справ України, ефективність та результативність їх діяльності, відповідно до встановлених законом вимог.

Існуючі в сучасній доктрині напрямки реформування органів внутрішніх справ, на жаль, поки що відсутні в національній практиці, через що можна стверджувати:

- законодавчі ініціативи в галузі реформи органів внутрішніх справ та його складових частин повинні бути результатом моделювання, розрахунків та експерименту;

- діяльність окремо взятої складової частини органів внутрішніх справ повинна регулюватися одночасно кількома як профільними, так і суміжними законами з метою повноцінного нормативного закріплення;

- закони мають відповідати основним вимогам нормативного проектування - мати логічну структуру, зрозумілий зміст і ясність у застосуванні.

Аналіз чинного Закону України «Про Національну поліцію» дає підстави виокремити ряд принципових моментів:

- не чітко визначені структура та повноваження органів поліції;
- не на всі посади поліцейські претенденти обираються за конкурсом;
- спірним є визначене в Законі застосування поліцією ряду превентивних заходів;

- нормативне закріплення за поліцією права на формування баз даних і зберігання в них інформації не обмежене жодними строками;

- спірними є принципи застосування поліцією вогнепальної зброї.

Основними чинниками, що зумовлюють наявні проблеми у системі правоохоронних органів:

- відсутність зосередження всього досудового слідства в єдиному Слідчому комітеті в складі Міністерства внутрішніх справ, з необхідними винятками щодо посадових злочинів працівників правоохоронних органів і досудового слідства зокрема;

- проблеми управління системою правоохоронних органів держави;
- питання щодо кадрового й матеріально-технічного забезпечення функціонування та реформування правоохоронних органів України;
- недостатній рівень цивільного контролю над діяльністю правоохоронних органів;

- здійснення процесу реформування за неналежної наукової обґрунтованості, відсутності гармонізації з адміністративною, економічною та судовою реформами, базування на європейських стандартах.

Функції правоохоронних органів володіють такими характеристиками:

- 1) зумовлені цілями (завданнями) правоохоронної діяльності держави;
- 2) носять об'єктивний характер;
- 3) є складовими частинами змісту правоохоронної діяльності держави;
- 4) є відносно самостійними та однорідними;
- 5) реалізуються в процесі конкретних правоохоронних правовідносин (взаємодія суб'єкта та об'єкта цих правовідносин);
- 6) спрямовані на гарантування безпеки та захисту конституційних прав, свобод та законних інтересів людини та громадянина, держави та суспільства в цілому, з метою збереження суверенітету, територіальної цілісності держави, а також створення умов для якнайшвидшого відновлення порушених прав і свобод.

Реформа органів внутрішніх справ України це глибоке удосконалення чинного законодавства, що спрямовано на створення якісно нових суспільних відносин, у відповідності до основних поглядів та ідей, про структуру, роль та місце органів внутрішніх справ в житті суспільства та держави, що пояснюють порядок і правила, шляхи, кінцеву мету, стратегію та тактику самого реформування.

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЗАХИСТУ ПРАВ ГРОМАДЯН У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРАВІ

Сахно Дар'я,

студентка 1 курсу, групи 21-Д
Криворізького факультету НУ «ОЮА»

Науковий керівник:

Погорілецька А. В., старший викладач
кафедри кримінально-правових дисциплін

Найактуальнішим питанням існування суспільства є питання прав людини та існування умов для їх реалізації та захисту. Забезпечення та втілення прав людини - це вагомий аргумент, який вказує на те, що держава побудована на принципах народовладдя та верховенства права.

10 грудня уся міжнародна спільнота відзначає День прав людини. У цей день 1948 року Генеральна асамблея Організації Об'єднаних Націй затвердила Декларацію прав людини. Основними і найважливішими цінностями у суспільстві є рівність, свобода, людське життя. Таким чином Положення Декларації прав людини набули міжнародного рівня і стали основою законодавств багатьох країн світу.

Якщо звернутися до чинного законодавства України, то у частині 5 статті 55 Конституції України зазначено, що кожному громадянину гарантовано захист його прав, свобод та інтересів від порушень та протиправних посягань будь-якими засобами не забороненими законом. Саме такий підхід ґрунтується на засадах верховенства права, яке не обмежується лише законами, а містить і інші соціальні механізми, принципи моралі, традиції, звичаї тощо.

Саме тому слід дослідити найбільш актуальне питання захисту прав та свобод людини і громадянина в Україні: «Чи порушуються в Україні права людини?»

Конфлікт на сході України надає особливої гостроти даному питанню про права людини. Перш за все це – право на життя, на свободу та осо-